

Съюзнитѣ и сдружени Сили изрично запазватъ правата на Русия да получи отъ България всички възвръщания и поправки, основани върху принципитѣ на настоящия договоръ.

Чл. 59. България още отъ сега заявява, че признава и приема границитѣ на Австри, Гърция, Полша, Ромжния, Сърбо-Хървато-Словенската и Чехо-Словашката държави,

Les Puissances alliées et associées réservent expressément les droits de la Russie à obtenir de la Bulgarie toutes restitutions et réparations basées sur les principes du présent Traité.

Art. 59. La Bulgarie déclare dès à présent reconnaître et agréer les frontières de l'Autriche, de la Grèce, de la Hongrie, de la Pologne, de la Roumanie, de l'Etat Serbe-croate-slovène

отъ Волиния, ю. з. частъ на Галиция и Буковина. Австрийската армия се спаси отъ окончателенъ погромъ, благодарение бързата намѣса на Хинденбурга. Тѣзи неуспѣхи, както и влизането на Румъния въ редоветѣ на Съглашението най-после принудиха Централнитѣ Сили, колкото това и да бѣ неприятно за Германия, да взематъ едно опредѣлено становище по въпроса за Полша, на чиято помощъ тѣ разчитаха. Резултатъ на тая политика бѣ „Прокламацията за независимостъта на Полша“ отъ 5. XI. 1916 г. Съ тая прокламация се опредѣлиха границитѣ на Полша въ рамкитѣ на т. н. Конгресно Кралство отъ 1815 г.. Колкото и радостни да бѣха поляцитѣ, тѣ не се считаха задоволени. Въ прокламацията нищо не се казваше за пруска Полша, а Францъ Йосифъ съ отдѣленъ манифестъ обособи Галиция въ отдѣлна автономна областъ. Но, действителността показа, че и въ тия граници независимостъта на Полша беше само номинална. Фактически държавата бѣ подѣлена на две области военно окупирани: северна, съ самата столица Варшава — въ германски рѣже и власт, южната — съ австрийски генералъ губернаторъ. На полското правителство беше оставено само учебното дѣло и отчасти правораздаването.

Неискреностъта на Централнитѣ Сили къмъ Полша растеше изъ день въ день и будеше все повече недовѣрие. То достигна своята кулминационна точка, когато почна безразборното и своеволие изземане на последнитѣ останки отъ хранителни продукти и други материали отъ окупираното население. Презъ 1917 г. кризата помежду нова Полша и Централнитѣ Сили се особно влоши по въпроса за военната клѣтва. Легионитѣ, вече доста увеличени по съставъ, бѣха задължени да дадатъ клѣтва за вѣрностъ не само на полската властъ, но и на двамата кайзери, като на главнокомандующи полскитѣ войски. Голѣма частъ отъ тѣхъ се разотидоха, а останалитѣ не скрито негодуваха. Създаде се тайна полска военна организация, която поведе силна борба противъ Централнитѣ Сили. Неуспѣхитѣ на Русия на бойното поле презъ 1917 г. доведе на властъ временното републиканско правителство на князь Лвовъ и Керенски. По настояването на Англия на 30. V. 1917 г. Русия също призна независимостъта на Полша. Съ сключването на примирието на базата на Уйласоновитѣ точки, окончателно се очерта новата полска държава. На 8. X. 1918 г. Варшавския Регентски Съветъ издаде манифестъ съ който провъзгласи „независимата полска държава, обединяващи всички полски земи, населени отъ поляци“. Последното се санкционира съ Версайския и Сенъ-Жерменски Мирни Договори.

За повече подробности вж. Missalek E. — Geschichte Polens, Dresden 191; Kozicki St., Sprawa granic Polski na konferencji pokojowej w Parzizu 1919; Kufrzeba St. — Kongres, Traktat i Polska-Warschau 1914—1921; Lenich O. — Währung u. Wirtschaft in Polen, Litauen, Lettland u. Estland, Berlin 1923; V e r n h a r d L. — Die Polenfrage, 3 Aufl., München 1920; L a u b e r t M. — Die preussische Polen 1772—1914, Berlin 1920; Левицки, Ан. Д-ръ — Очеркъ на полската история, печат. въ преводъ въ списан. Полско-български прегледъ бр. 26, 27 и след. отъ I. XI. 1922. Въ същото списание гл. История на Полша за всички отъ Люцианъ Ридель; Politisches Handwörterbuch u. Redact. K. Jagow, II. Bd. — Leipzig 1923.

По ал. II гл. забележката за чл. чл. 143 и 171 отъ М. Договоръ.

Съ ал. III се създава особено привилегировано положение за Русия на която „Съюзнитѣ и Сдружени Сили изрично запазватъ правата да получи отъ България всички възвръщания и поправки, основани върху принципитѣ на настоящия договоръ“.

Какви възвръщания ще има да търси и Русия, извънъ глобалната сума по репарациитѣ, които България вече плаща, не е ясно.